

Spis treści

Wykaz skrótów.....	IX
Wstęp	XVII
Nota edytorska	XXXVI

Dokumenty

CZĘŚĆ PIERWSZA. PISMA PRZEDWOJENNE

Dok. 1. 1921–1930, Łódź. Perec Opoczyński, Dokumenty osobiste	2
Dok. 2. 1922–1931, Łódź. Korespondencja Pereca Opoczyńskiego z redaktorami czasopism i wydawnictw. List do Jakuba Mitlera	4
Dok. 3. 1922–1925, Warszawa. Listy Melecha Rawicza, redaktora czasopism „Di Wog” i „Literarisze Bleter”, do Pereca Opoczyńskiego	11
Dok. 4. 1921–1932, Łódź. Perec Opoczyński: a) Utwory literackie i artykuły prasowe: „ליכט” [„Światło”], „נייט” [„Nędza”], „האַרבסטקער אָונט” [„Jesienny wieczór”], „אָשער שוואַרצמאַן, כאַראַקטעריסטיק” [„Oszer Szwarzman (charakterystyka)”], „דער דיכטער פֿון טרויער און פּשטות” [„Poeta smutku i prostoty”], „מִבֵּית לְבֵית” [„Od domu do domu”], „אַ קינד צו פֿאַרקויפֿן” [„Dziecko na sprzedaż”], „שנאָרער...” [„Żebracy...”]; b) Powinszowania i kondolencje	14
Dok. 5. 1921–1923, Łódź. Perec Opoczyński, Obrazki poetyckie: Fragmenty bez tytułów, „פֿאַרװאַגלט” [„Zabłąkany”], „קערנער” [„Ziarna”], „אַין גערודער פֿון שטאָט” [„W odmętach miasta”], „אומרו” [„Niepokój”], „אַן זרע...” [„Bezpomnie...”], „דעגענעראַציע” [„Degeneracja”], „איך מיט זשאַבע” [„Śpiwam w nocy...”], „אַיך זינג אין דער נאַכט...” [„Z żabim skrzekiem w ręku...”]	25
Dok. 6. Przed 1939, b.m. Perec Opoczyński: a) Opowiadania z okresu I wojny światowej: „פֿלוצאַנע ערד” [„Płacząca ziemia”], „פֿערד פֿלייש” [„Konina”], „גראַז” [„Trawa”], „דער טויט פֿון אַ רומענער” [„Śmierć Rumuna”], „דאָס רויטע בלימל” [„Czerwony kwiatek”], „געהאַנגען” [„Wieszanie”], „דאָס ציגעלע” [„Kozłatko”], „שוואַרצע פֿלייגל” [„Czarne skrzydła”], „דזשיפּ, דזשיפּ, דזשיפּ” [„Cip, cip, cip”], „די היים” [„Dom”], „איינע פֿון דער” [„Jedna z trzydziestu tysięcy”], „שוואַמען” [„Grzyby”], „דער”	

VI Spis treści

"אין חזיר שטאל", „Niedzielną modlitwa”, „דאס זונטאג געבעט”, „Klasztor”, „מאָנאַסטיר” [„W chlewie”], „די מצבה”, „Gospodyni księdza”, „דעם גלחס דינסט”, „Macewa”, [„Łaziebna”], „שלוש”, „Pokój”; b) Łódzkie opowiadania i reportaże: "לאָדזשער", „Łódzkie ulice”, „לאָדזשער גאַסן”, „Chaskiel Pączner przeprowadza się do Łodzi, cz. I”], „Chaskiel Pączner przeprowadza się do Łodzi, cz. II”], „Fragment bez tytułu”, „לאָדזשער גאַסן”, „Łódzkie izby”, „Czerwona Łódź”; c) Inne opowiadania: "לאָדזשער", „W kręgu Marusi”], „אָררום מאָרוסיאָן”, „Na «czerwonej ścieżce»”, „אויפֿן רויטן וועג”	32
Dok. 7. Przed 1939, b.m. Rina Opoczyński, Opowiadanie bez tytułu	101
Dok. 8. Przed 1939, b.m. Perec Opoczyński, Opowiadania i reportaże: "חנהס היים", „Dom Chany”], „דער זיידע און די באַבע”, „Dziadek i babcia”], „פֿעלדשערס”, „Felczerzy”], "שענקט מיר אַ שטיקל פֿייער”, „Chore dziecko”], „דאָס קראַנקע קינד”, „Mogę prosić o ogień...”], „Prorok Elias w siermiędze”], „אליהו הנביא אין סערמענגע”, „Dziwka bbbuch”]	106
Dok. 9. Przed 1939, b.m. Perec Opoczyński, Opowiadania chasydzkie: "ר' חיים דוד הרופא "כי לא נחש ביעקב”, „Gdyż zaklęcie nie ma mocy nad Jakubem”], „דין תורה”, „Sąd rabinacki”], "הגאון מוויילנה”, „Pomyłka rebego”], „טעות חבר”, „Cadyk broni miasta”], „על המקום”] "פתח לנו שער”, „Ciężki połów”, „המקשה לילד”, „Skrucha Gaona z Wilna”], „חור בו”] "הגורלו של הרבי ר”, „Trud nagrodzony”], „יגעת ומצאת תאמין”], „Otwórz nam bramę”], "נצחני בני”, „Surowość rebego”], „קפדנותו של חבר”, „Pas rebego Bera”], „בר”] "השולח פתקא לשמים”, „Zaprzęg Beszta”], „לסוסתי ברכבי בעש"ט”, „Moc nigunu”], "כחו של נגון”, „Miarka za miarkę”], „מידה כנגד מידה”, „Kwitł do nieba”], „Skarbonka rabiego Meira Cudotwórcy”], „קופסתו של ר' מאיר בעל הנס”, „Światła”], „אורות”], „Zapal świecę, gdy zgaśnie”], „כבתה זקוק לה”, „Wyższa dusza”], „נשמה יתרה”, „Jak się cadyk objawił”], "כיצד נתגלה”, „Krawiec Iciele”], „איצילי חיטא”, „Nie samym chlebem żyje człowiek...”], "עונש של שלוש כוסות”, „Trzy kieliszki”], „החוקר”, „Myśl chasydzka”], „משנת חסידים”], "אשכנזי זוטא”, „Bóg pragnie serca”], „רחמנא לבא בעי”], „Uczony z Kozienic”], "כשה יצהיר”, „Gdy instynkt zła pozbawia nas prawdy wewnętrznej”], „המגיד ממזריץ ראה אור במושבותיו”], "Opowiadanie bez tytułu”, „Fragment opowiadania bez tytułu”; 22.05.1942, Warszawa-getto. List do Icchaka Gitermana; Opowiadanie chasydzkie "סליקא לה”]	115
Dok. 10. Przed 1939, b.m. Perec Opoczyński: a) Opowiadanie z czasu I wojny światowej pt. "בששלאות של ברזל (ציור מן החיים של שבויי המלחמה)”, „W żelaznych okowach (obrazki z życia jeńców wojennych)”; b) Opowiadania poświęcone świętom żydowskim i nauczaniu religijnemu: "חנוכה”, „Chanuka”], „ל"ג בעומר”, „Lag Baomer”], „משלוח "הסיום”, „Sijum”], „דמעות היתום”, „Łzy sieroty”], „המנות”, „Podarki purimowe”], "נמשות”], „Epigoni”]	225
Dok. 11. Przed 1939, Warszawa. Perec Opoczyński, Reportaże: "רצענים”, „Szewcy”], "נהגים”, „Szoferzy”], „הסבל והמכונה”, „Tragarz i samochód”], „סמרטוטים”]	249
Dok. 12. b.d., b.m. Perec Opoczyński, Opowiadanie dla dzieci "בתום ימי החופש” [„Po wakacjach”]	263

Dok. 13. Przed 1939, b.m. Perec Opoczyński, Słowniczek hebrajsko-żydowski i fragment opowiadania o szewcu Beniuminie Lejzerze	264
Dok. 14. b.d, b.m. Perec Opoczyński, Artykuł na temat ruchu He-Chaluc pt. "למה יגרע "למה יגרע" [„Czemu ich szykanować?”]	265

CZĘŚĆ DRUGA. PISMA WOJENNE

Dok. 15. 10–25.05.1942, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, „ווארשעווער געטא-כראַניק, "1942 [„Kronika getta warszawskiego, maj 1942 roku”]	270
Dok. 16. 06–18.06.1942, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, „ווארשעווער געטא-כראַניק, יוני "1942 [„Kronika getta warszawskiego, czerwiec 1942 roku”]	281
Dok. 17. 03.09.1942–05.01.1943, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, „ווארשעווער געטא-כראַניק, "1943 [„Kronika getta warszawskiego, wrzesień 1942– styczeń 1943”]	291
Dok. 18. 09.1939–12.1941, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Reportaż pt. "דאָס הויז "21 [„Dom numer 21”]	346
Dok. 19. 09.1939–12.1941, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Reportaż pt. "מגילת-פאָרוואַקע [„Księga parówki”]	363
Dok. 20. 09.1939–12.1942, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Reportaż pt. "די געשיכטע [„Historia komitetu domowego”]	377
Dok. 21. Po 03.1942, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Reportaż pt. "די טראַגעדיע פֿון [„Tragedia komitetu domowego”]	390
Dok. 22. 1940–1942, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Reportaż pt. "גוים אין געטאָ [„Goje w getcie”]	398
Dok. 23. 10.1941, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Reportaż pt. "דער שמוגעל אין וואַרשעווער [„Szmugiel w getcie warszawskim”]	409
Dok. 24. 1941, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Reportaż pt. "דער יידישער בריוו-טרענער [„Żydowski listonosz”]	416
Dok. 25. 1941, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Reportaż pt. "קינדער אויפֿן ברוק [„Dzieci na bruku”]	429
Dok. 26. 1941–1942, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Opracowanie pt. "די שפּאַן [„Szopy”]	438
Dok. 27. 12.1941–01.1942, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Obrazki z getta pt. ... בליל אַפֿל [„W mroczną noc”]	447
Dok. 28. 22–23.05.1942, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, List do Menachema Kona wystosowany z okazji święta Szawuot	449
Dok. 29. 07–09.1942, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Opracowanie pt. "הדואר היחודי [„Pocztą żydowską w Warszawie a wysiedlenie”] ..	450
Dok. 30. 07.12.1942, Warszawa-getto. Perec Opoczyński, Relacja pt. "אַ מאָרד אויף וואַלינסקא [„Udręczony brat zamordował siostrę”] ..	455

VIII Wstęp

Słownik terminów	457
Bibliografia	470
Summary	474
Indeks osób	476
Indeks nazw geograficznych	484
Wykaz sygnatur	492